

Landsbygdsutveckling m.m.

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas 42 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2007 inom politikområdena Landsbygdspolitik och Livsmedelspolitik. Motionerna rör frågor om det svenska landsbygdsprogrammet, ekologisk produktion, den gemensamma jordbrukspolitiken, jordbrukets konkurrensvillkor och förnybar energi.

Samtliga motionsyrkanden avstyrks, i huvudsak med hänvisning till att arbete pågår med berörd fråga. Vissa motioner tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden, och dessa behandlas därför förenklat. I ärendet finns 9 reservationer.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning	5
Utskottets överväganden	6
Landsbygdspolitik	6
Axel 1 Förbättra konkurrenskraften i jord- och skogsbruket	7
Axel 2 Förbättra miljön och landskapen	12
Axel 3 Diversifiering och förbättrad livskvalitet på landsbygden	21
Livsmedelspolitik	23
Reform av EU:s jordbrukspolitik m.m.	23
EU:s bidrag och subventioner	27
Biogas	28
Minskad köttkonsumtion m.m.	30
Landsbygds- och livsmedelspolitik – förenklad motionsberedning	34
Reservationer	36
1. Förnybar energi m.m. i landsbygdsprogrammet, punkt 1 (s)	36
2. Förnybar energi m.m. i landsbygdsprogrammet, punkt 1 (v)	36
3. Mål för ekologisk produktion m.m., punkt 2 (s, v, mp)	37
4. Strategi för att fasa ut användning av kemiska bekämpningsmedel och konstgödsel, punkt 3 (v)	38
5. Djurhållning i kustnära områden m.m., punkt 4 (v)	38
6. EU:s animaliesubventioner, punkt 8 (mp)	39
7. EU:s bidrag och subventioner, punkt 9 (v)	40
8. Biogas, punkt 10 (v, mp)	40
9. Minskad köttkonsumtion m.m., punkt 11 (v)	41
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	42
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2007	42
<i>Bilaga 2</i>	
Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet i förslagspunkt 12	47

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Förnybar energi m.m. i landsbygdsprogrammet

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:MJ259, 2007/08:MJ365 yrkandena 3 och 4, 2007/08:MJ431 och 2007/08:N347 yrkande 5.

Reservation 1 (s)

Reservation 2 (v)

2. Mål för ekologisk produktion m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:MJ366 yrkande 27 och 2007/08: MJ423.

Reservation 3 (s, v, mp)

3. Strategi för att fasa ut användning av kemiska bekämpningsmedel och konstgödsel

Riksdagen avslår motion 2007/08:MJ366 yrkandena 11 och 26.

Reservation 4 (v)

4. Djurhållning i kustnära områden m.m.

Riksdagen avslår motion 2007/08:MJ366 yrkandena 28–30.

Reservation 5 (v)

5. Fäboddar

Riksdagen avslår motion 2007/08:MJ380.

6. Regionala genomförandestrategier

Riksdagen avslår motion 2007/08:N342 yrkande 2.

7. Reform av EU:s jordbrukspolitik

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:U353 yrkande 13, 2007/08: MJ390 och 2007/08:MJ453.

8. EU:s animaliesubventioner

Riksdagen avslår motion 2007/08:MJ269 yrkande 2.

Reservation 6 (mp)

9. EU:s bidrag och subventioner

Riksdagen avslår motion 2007/08:MJ366 yrkandena 6 och 10.

Reservation 7 (v)

10. Biogas

Riksdagen avslår motion 2007/08:MJ465 yrkande 9.

Reservation 8 (v, mp)

11. Minskad köttkonsumtion m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:MJ219, 2007/08:MJ238, 2007/08:MJ343 och 2007/08:MJ365 yrkande 2.

Reservation 9 (v)

12. Motioner som bereds förenklat

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 21 februari 2008

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Anders Ygeman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Anders Ygeman (s), Claes Västerteg (c), Ola Sundell (m), Jeppe Johnsson (m), Carina Ohlsson (s), Bengt-Anders Johansson (m), Bo Bernhardsson (s), Anita Brodén (fp), Ann-Kristine Johansson (s), Sofia Arkelsten (m), Jan-Olof Larsson (s), Sven Gunnar Persson (kd), Rune Wikström (m), Erik A Eriksson (c), Tina Ehn (mp), Aleksander Gabelic (s) och Jacob Johnson (v).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlas 42 motionsyrkanden inom politikområdena Landsbygdspolitik och Livsmedelspolitik från allmänna motionstiden 2007. Samtliga motionsyrkanden avstyrks, i huvudsak med hänvisning till att arbete pågår med berörd fråga.

Liknande frågeställningar har tidigare behandlats av utskottet, bl.a. i betänkningarna Landsbygdspolitik m.m. (bet. 2006/07:MJU7) och Den strategiska inriktningen av kommande landsbygdsprogrammet m.m. (bet. 2005/06:MJU13).

Utskottets överväganden

Landsbygdspolitik

Bakgrund

Politikområdet Landsbygdspolitik omfattar verksamhet vars syfte är att bidra till en hållbar utveckling av landsbygden (bet. 2007/08:MJU2). Åtgärderna består huvudsakligen av stöd inom ramen för Sveriges landsbygdsprogram. Politikområdet omfattar också miljöförbättrande åtgärder i jordbruket i form av forsknings-, försöks- och utvecklingsverksamhet samt åtgärder med syfte att främja ekologisk produktion. I politikområdet ingår även nationellt stöd till jordbruket i norra Sverige samt återföringen av skatten på handelsgödsel och bekämpningsmedel i form av åtgärder som främjar en hållbar utveckling av svenskt jordbruk.

Målet för politikområdet är en ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar utveckling av landsbygden. Målet omfattar en hållbar livsmedelsproduktion, sysselsättning på landsbygden, hänsyn till regionala förutsättningar och uthållig tillväxt. Vidare ska jordbrukets natur- och kulturvärden värnas samt jordbrukets negativa miljöpåverkan minimeras i syfte att bidra till att de nationella miljö kvalitetsmålen uppnås inom en generation.

Ett nytt svenskt landsbygdsprogram för perioden 2007–2013 godkändes av EG-kommissionen den 28 juni 2007 (bet. 2007/08:MJU2). Programmet grundar sig på rådets förordning (EG) nr 1698/2005 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling. I det nya landsbygdsprogrammet ligger fokus tydligare på åtgärder som främjar företagande jämfört med det tidigare programmet och som stärker lanterbruken och landsbygdsföretagens konkurrensförmåga. I syfte att uppnå de nationella miljö kvalitetsmålen är miljöambitionen i programmet fortsatt hög. Vidare kommer programmet att ge förbättrade förutsättningar för en utökad produktion av förnybar energi. Programmet breddas också jämfört med den tidigare programperioden i syfte att främja ett diversifierat näringsliv, en god livsmiljö, lokal service och infrastruktur.

Det nya programmet finansieras både av Sverige och EU och omfattar sammanlagt ca 35 miljarder kronor under sjuårsperioden, vilket är en ökning jämfört med perioden 2000–2006.

Programmet är uppdelat i fyra axlar:

- Åtgärder inom axel 1 syftar till att stärka konkurrens- och utvecklingskraften hos företagen inom jord- och skogsbruk, rennäring, livsmedelsproduktion och förädling på grundval av ett hållbart naturresursutnyttjande.
- Åtgärder inom axel 2 syftar till att bevara och utveckla ett attraktivt landskap och en levande landsbygd och stimulera omställningen till en resurseffektiv och hållbar produktion med minskad miljöpåverkan för

att bidra till att gemensamma och nationella miljömål på ett effektivt sätt kan uppnås. En helhetssyn ska utvecklas på landskapet som resurs för rekreation, utveckling och tillväxt, boende och som bärare av ett natur- och kulturarv.

- Åtgärder inom axel 3 har som mål att främja en ökad diversifiering av landsbygdens näringsliv i syfte att främja sysselsättning, högre livskvalitet för dem som bor på landsbygden samt ett hållbart nyttjande av landsbygdens samlade resurser. Åtgärder inom axel 3 kommer att vara centrala för att programmet ska kunna främja en god utveckling av landsbygden som helhet. Detta förutsätter ett diversifierat näringsliv, ett ökat fokus på landsbygdens resurser i form av attraktiva miljöer för boende och för rekreation samt ett ökat fokus på lokalt samarbete kring t.ex. service och infrastruktur.
- Axel 4 inriktas på att främja ett effektivt genomförande av landsbygdsprogrammet genom lokal förankring, inflytande och samarbete. Ambitionen är att denna metod ska vara möjlig att tillämpa i hela landet. Arbetet ska bygga på en aktiv medverkan från näringslivet, ideella organisationer och den offentliga sektorn.

Axel 1 Förbättra konkurrenskraften i jord- och skogsbruket

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om att minska utsläpp (v), bidrag till utveckling av biogasproduktion (v), att höja energieffektiviteten i samhället (s), odling av s.k. åkerbränsle (c) och om regelförenkling (m).

Jämför reservationerna 1 (s) och 2 (v).

Motionerna

Förnybar energi m.m.

Enligt motion MJ365 (v) yrkande 3 bör landsbygdsprogrammets medel användas för att minska utsläpp från uppvärmning, maskiner och växthus. Motionärerna uttalar i motionens yrkande 4 att bidrag ur landsbygdsprogrammet bör ges till utveckling av biogasproduktion från stallgödsel och till samrötning i större anläggningar samt för att införa en kontraktspremie till salixinköp.

Enligt motion N347 (s) yrkande 5 krävs omfattande investeringar för att nå målet om att bryta oljeberoendet. Två nya investerings- och forskningsprogram bör lanseras som syftar till att höja energieffektiviteten i hela

samhället och öka produktionen av förnybar energi och av moderna drivmedel från skogs- och jordbruket. Detta innebär nya möjligheter för företagande och landsbygdsutveckling.

Åkerbränsle m.m.

Ett anläggningsstöd för att anlägga odling av s.k. åkerbränsle på nedlagd jordbruksmark bör införas enligt motion MJ259 (c). Det torde vara möjligt att ta exempelvis ca 40 000 ha av den nedlagda åkermarken i Norrbottens och Västerbottens län i anspråk för energiproduktion. Odling av energiskog och främst salix är begränsad till mellersta och södra Sverige. För norra Sverige är åkerbränsle det intressantaste alternativet att använda nedlagd åkermark till.

I fråga om behovet av att minimera retroaktiva sanktioner som drabbar företag inom såväl de gröna näringarna som andra sektorer anförs i motion MJ431 (m) att flera av förslagen som presenteras i regeringens handlingsplan går ut på att lyfta bort avgifter som tynger lantbrukaren, men enligt Jordbruksdepartementet hamnar summan på måttliga 3 000–5 000 kr per år. Mer behöver göras för att ytterligare sänka företagets kostnader för regler och byråkrati.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Hållbar utveckling och hållbart naturresursutnyttjande med beaktande av uppställda miljömål är en generell utgångspunkt för landsbygdsprogrammet. I programmet anges att de areella näringarna har en stor potential för en resurseffektiv produktion med minimal miljöpåverkan och har också en nyckelroll i omställningen till en hållbar samhällsutveckling och energiförsörjning.

Övergripande mål för axel 1 är att stimulera konkurrenskraft hos företag inom jord- och skogsbruk, rennäring samt inom livsmedelsproduktion och förädling på grundval av ett hållbart naturresursutnyttjande. Företagens utvecklings- och konkurrenskraft ska stödjas. Regler och villkor bör förenklas. Företagen ska under axel 1 stödjas i den pågående omställningen till en ekonomiskt bärkraftig produktion. Ny grön produktion och teknik, t.ex. inom området förnybar energi, är ett viktigt utvecklingsområde för jord- och skogsbruket.

Förnybar energi m.m.

Utskottet instämmer självfallet i vad som anförs i motionerna MJ365 (v) yrkandena 3 och 4 och N347 (s) yrkande 5 om att utsläppen bör minska och att det är positivt både att höja energieffektiviteten i samhället och öka produktionen av förnybar energi och av moderna drivmedel från skogs- och jordbruket. I landsbygdsprogrammet anges att investeringsstö-

det under axel 1, modernisering av jordbruksföretag, ska stödja offensiva satsningar inom företaget, dvs. utveckling av ny eller befintlig produktion i linje med konsumenternas efterfrågan och samhällets krav. Jordbruket och övriga areella näringar har en betydelsefull roll i omställningen till ett hållbart samhälle. För att möjliggöra en ökad produktion av förnybar energi inom jordbruket kan stöd till sådana investeringar vara motiverade. Exempel på investeringar som ska prioriteras är sådana som stöder en omstrukturerad jordbruk, med syfte att utveckla ny (kunskapsbaserad) teknik och nya produkter utifrån förnybara resurser som biomassa för energiändamål. Andra exempel är investeringar för ökad energieffektivitet, som går i linje med klimatkrav och gemensamma handlingsplaner för biomassa och som kan utveckla nya marknadsandelar för jordbrukare.

Några nationella bestämmelser som direkt syftar till att minska utsläppen av växthusgaser har inte införts i landsbygdsprogrammet. Däremot anges att införda bestämmelser med hänsyn till stallgödselhantering även kan ha effekt på utsläpp av växthusgaser. Till exempel torde kraven på täckning av flytgödselbehållare ha till följd att metanavgången minskar, men parallellt kan lustgasavgången öka. Samtidigt betyder troligen en övergång från fast- till flytgödsel att lustgasutsläppen minskar medan metanavgången torde öka.

Utskottet har inte ändrat sin tidigare redovisade ståndpunkt om att de areella näringarnas potential som producenter av förnybar energi bör tas till vara (bet. 2007/08:MJU2).

Regeringen beslutade den 21 juli 2005 att tillkalla en särskild utredare med uppgift att analysera det svenska jordbrukets förutsättningar som producent av bioenergi. Utredaren har redovisat sitt uppdrag till regeringen genom betänkandet Bioenergi från jordbruket – en växande resurs (SOU 2007:36). Utredningens uppdrag har inneburit bl.a. att analysera vilken roll jordbruket kan spela i det framtida energisystemet samt att bedöma hur stor del av den framtida bioenergin som lämpligen bör komma från jordbruket, och vilka förutsättningar detta kräver. I betänkandet redovisar utredningen sin syn på vilka förutsättningar som krävs för att utveckla ett jordbruk som är konkurrenskraftigt som producent av bioenergi, med beaktande av dagens generella styrmedel. Vidare lämnar utredningen förslag till tydliggörande av samhällets syn på den roll som jordbruket bör ha som producent av bioenergi.

Utredningen bedömer det önskvärt att utveckla tekniken för framställning av gödselbaserad biogas. Utredningen föreslår att ett tidsbegränsat investeringsstöd lämnas inom ramen för landsbygdsprogrammet för att stärka konkurrens- och utvecklingskraften hos företagen inom jordbruket. En utökad produktion kan enligt utredningen sänka produktionskostnaderna som i sin tur resulterar i framtida lönsamhet. Investeringsstödet föreslås vara 30 % av investeringskostnaden för biogasanläggning inklusive kraftvärmeanläggning alternativt uppgraderingsanläggning för fordonsgas. Samrötning med annat material har positiva effekter på bl.a.

gasutbyte. Utredningen föreslår att en kontraktspremie under tiden 2008–2013 lämnas till värme- och kraftföretag som tecknar kontrakt på nyplanterad salix för att öka omfattningen av salixodlingar och därigenom sänka kostnaderna för produktionen av salix och öka leveranssäkerheten för värme- och kraftvärmeverk.

Utredningsbetänkandet har remissbehandlats och förslaget är föremål för övervägande i Regeringskansliet.

Genom beslut den 31 januari 2008 uppdrog regeringen åt Jordbruksverket att utreda frågan om stöd för biogasproduktion. Statens jordbruksverk ska, efter samråd med andra berörda myndigheter, utreda hur stöd till biogasproduktion med utgångspunkt från förslaget i betänkandet SOU 2007:36 kan utformas och införlivas inom befintliga åtgärder i nuvarande landsbygdsprogram. Jordbruksverket ska redovisa vilka stödkriterier som bör gälla, vilka stödmottagare som kan komma i fråga, vilken typ av anläggningar som bör prioriteras och storlek på dessa. Därtill ska Jordbruksverket redovisa en bedömning av lämpliga stödnivåer, de totala kostnaderna för stöd, de finansiella effekterna för landsbygdsprogrammet, miljönyttan av åtgärden och eventuella WTO-aspekter. Jordbruksverket ska även presentera ett förslag till hur en nationell prioritering för biogasanläggningar inom landsbygdsprogrammet kan se ut. Jordbruksverket ska vidare redovisa hur länsstyrelserna utifrån de regionala genomförandestrategierna valt att prioritera produktion av biogas i nuvarande landsbygdsprogram. Uppdraget ska redovisas senast den 31 maj 2008.

Frågor som tas upp i motionerna MJ365 (v) yrkandena 3 och 4 och N347 (s) yrkande 5 kan väntas bli belysta i samband med det arbete som redovisats ovan. Motionerna bör lämnas utan vidare åtgärd i avvaktan på resultatet av fortsatt beredning i den mån yrkandena inte tillgodosetts av vad som anförts.

Åkerbränsle m.m.

När det gäller frågan om anläggningsstöd för odling av s.k. åkerbränsle på nedlagd jordbruksmark anfördes i det nyss nämnda betänkandet Bioenergi från jordbruket – en växande resurs (SOU 2007:36) att kunskapen kring hur mycket nedlagd jordbruksmark som finns och hur stor del av denna som kan vara lämplig att utnyttja för bioenergiproduktion i dag är bristfällig. En grov uppskattning är att mellan 100 000 och 300 000 hektar kan finnas tillgängliga och helt eller delvis utnyttjas. Skördeavkastningen på denna nedlagda jordbruksmark bedöms vara relativt låg (vilket bl.a. varit ett skäl till nedläggning) och jämförbar med sämre åkermark alternativt bättre skogsmark inom det aktuella området. Stora lokala variationer bedöms dock förekomma. Vidare anges att fördjupade analyser krävs.

I betänkandet föreslås att åtgärder initieras för att utveckla teknik för brikettering och pelletering för att effektivisera användningen av röfflen som bränsleråvara och tillgodose den ökade efterfrågan på pellets och briketter. Enligt utredningens bedömning ryms finansieringen av föreslagna

bort ett antal register- och kontrollavgifter. Regeringen har uppdragit åt Konkurrensverket att redogöra för de insatser verket avser att vidta för att öka små och medelstora företags möjligheter att delta i offentlig upphandling, vilket kan underlätta för småskaliga livsmedelsförädlare.

Utskottet har även uttalat att för att värna den moderna landsbygden, sund och säker mat, förnybar energi och öppna landskap ska den svenska jordbruksnäringen ha likvärdiga konkurrensförhållanden gentemot övriga EU. På en gemensam EU-marknad är de nationella regelverken av stor betydelse för sektorns konkurrenskraft. Detta gäller bl.a. regelverk som rör djurskydd, miljökrav och produktionsmedelsskatter. Sverige arbetar därför aktivt på EU-nivå för att höja ambitionsnivån inom bl.a. djurskydds- och miljöskyddslagstiftningen med den svenska lagstiftningen som förebild.

Utskottet anser att syftet med motion MJ431 (m) i allt väsentligt är tillgodosett med vad som anförts. Motionen bör lämnas utan vidare åtgärd.

Axel 2 Förbättra miljön och landskapen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår yrkanden om att öka insatserna för att uppnå målen för ekologisk produktion och konsumtion (v), husbehovsodling (c, m, fp), fasa ut användningen av kemiska bekämpningsmedel och konstgödsel (v), odlingsfria skyddszoner i kustnära områden (v), nyetablering av djurintensiva gårdar i läckagekänsliga områden (v) och fäbodan (s).

Jämför reservationerna 3 (s, v, mp), 4 (v) och 5 (v).

Motionerna

Mål för ekologisk produktion m.m.

Regeringen bör enligt motion MJ366 (v) yrkande 27 öka insatserna för att uppnå målen för ekologisk produktion och konsumtion. Vänsterpartiet står bakom målet att öka den svenska certifierade jordbruksmarken från 7 till 20 % till år 2010 och att 25 % av den offentliga konsumtionen år 2010 ska avse ekologiska livsmedel.

Husbehovsodlingens produktionsmöjligheter inom ramen för lokal ekologisk livsmedelsproduktion bör uppmärksammas enligt motion MJ423 (c, m, fp). Det behövs utvecklingsarbete, informationsinsatser och rådgivning för husbehovsodling i Sverige. Möjligheterna till ökad privat trädgårdsodling bör ses som en viktig resurs för framtiden.

Strategi för att fasa ut kemiska bekämpningsmedel och konstgödsel

Sverige bör inom EU verka för en strategi för att fasa ut användningen av kemiska bekämpningsmedel och konstgödsel i jordbruket enligt motion MJ366 (v) yrkande 11. Enligt motionens yrkande 26 bör det under år 2008 tillsättas en utredning för att ta fram en strategi för hur kemiska bekämpningsmedel och handelsgödsel kan fasas ut från det svenska jordbruket.

Djurhållning i kustnära områden m.m.

Enligt motion MJ366 (v) yrkande 28 bör lagstiftning införas om odlingsfria skyddszoner i känsliga kustnära områden för att begränsa jordbrukets näringsutsläpp. Vidare bör enligt motionens yrkande 29 striktare regler och verksamhetsförbud införas för ny etablering av djurintensiva gårdar i läckagekänsliga områden. Investeringsbidragen i landsbygdsprogrammet bör användas för att uppmuntra djurhållning utanför kustnära områden enligt yrkande 30.

Fäbodrar

Enligt motion MJ380 (s) bör förutsättningarna för fäbodrar och för att bruka dem förbättras. Om ersättningen för fäbodbete halveras från 7 000 kr per djurenhet och år till 3 500 kr är stora värden för samhället hotade.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Det övergripande målet under axel 2 är att bevara och utveckla ett attraktivt landskap och en levande landsbygd. Vidare ska omställningen till en resurseffektiv och hållbar produktion med minskad miljöpåverkan stimuleras för att bidra till att gemensamma och nationella miljömål kan uppnås. Att skapa en helhetssyn på landskapet är viktigt för landsbygdens attraktionskraft som boendemiljö och utgör en betydelsefull resurs för utvecklingen av företaget som kan bidra till sysselsättning och tillväxt på landsbygden.

Åtgärderna syftar till att stimulera till hållbara produktionsmetoder, bibehålla det öppna odlingslandskapet, ge förutsättningar för en rik biologisk mångfald och värdefull kulturmiljö. Programmet kommer att främja insatser för att främja de areella näringarnas produktion av kollektiva nyttigheter och att minska produktionens negativa effekter på miljön. Mot bakgrund av den betydelse som programmets miljöåtgärder har för de miljö kvalitetsmål som rör de naturresurser som jord- och skogsbruket förvaltar kommer miljöåtgärder att dominera budgetmässigt i det kommande programmet. Minst 73 % av programmets resurser fördelas till åtgärder inom axel 2.

Mål för ekologisk produktion

Riksdagen har fastställt målet att vid utgången av 2010 bör den ekologiskt certifierade åkermarken uppgå till minst 20 % av landets åkermark. Den certifierade ekologiska produktionen av mjölk, ägg och kött från idisslare bör öka markant. Slutligen bör den certifierade produktionen av griskött och matfågel öka kraftigt (bet. 2005/06:MJU20, rskr. 2005/06:390). Miljö- och jordbruksutskottet konstaterade vid riksdagsbehandlingen av regeringens skrivelse Ekologisk produktion och konsumtion – mål och inriktning till 2010 (skr. 2005/06:88) att efterfrågan på ekologiska livsmedel och marknadsutvecklingen är avgörande för om målen för ekologisk produktion kan nås. För att stimulera en positiv utveckling av marknaden och en hållbar utveckling bör konsumtionen av certifierade ekologiska livsmedel i offentlig sektor öka. Inriktningen bör vara att 25 % av den offentliga konsumtionen av livsmedel skall avse ekologiska livsmedel år 2010.

I svar på interpellation 2007/08:80 om ekologisk produktion av livsmedel anförde jordbruksministern den 13 november 2007 följande. Den kraftigaste stimulansåtgärden för ekologisk produktion som vi har i dag är den miljöersättning för ekologiska produktionsformer som finns inom ramen för landsbygdsprogrammet. Här betalar vi varje år ut ca ½ miljard kronor till jordbrukare som bedriver ekologisk produktion. Om produktionen är certifierad som ekologisk är ersättningen högre.

För offentlig konsumtion av ekologiska livsmedel är det enligt jordbruksministern främst offentliga aktörer som har ett ansvar att ställa krav i samband med upphandlingar. Det är viktigt att beslutsfattare på lokal och regional nivå ger sina tjänstemän mandat och medel att köpa in ekologiska livsmedel. Regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2008 att anslag 43:14 ska finansiera åtgärder inom ramen för en livsmedelsstrategi för hela Sverige. Regeringen arbetar för närvarande med den närmare innebörden i förslaget. Regeringen ser dock inte att det bara är genom statliga ekonomiska åtgärder som man kan och ska verka för en ökad produktion och konsumtion av ekologiska produkter. Enbart statliga medel kan inte driva på utvecklingen. Utvecklingen måste komma från de aktörer som verkar på marknaden, och konsumenternas efterfrågan är helt avgörande för utvecklingen. Arbetet med regelförenklingar, dialog med näringen, konsumenternas påverkan och initiativ från näringen själv är viktiga medel för att nå de uppsatta målen. En ekologisk produktion som är baserad på statliga stöd är inte hållbar i längden.

Avslutningsvis anförde jordbruksministern att det huvudsakliga syftet med medlen inom anslag 44:6 *Åtgärder för att främja ekologisk produktion* har varit dels att främja utvecklingen av marknaden för ekologiska livsmedel, inklusive offentlig konsumtion, dels att försöks- och utvecklingsverksamhet med ekologiskt jordbruk ska kunna bedrivas för att uppnå miljökvalitetsmålen. Denna typ av verksamhet kommer även fortsättningsvis i stor utsträckning att kunna bedrivas, men med finansiering från andra anslag.

Som påpekas i motion MJ366 (v) yrkande 27 beslutade riksdagen (bet. 2007/08:MJU2, rskr. 2007/08:93) i statsbudgeten för 2008 att öka anslag 43:14 *Konkurrenskraftig livsmedelssektor* och 44:3 *Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket* med sammanlagt 29,6 miljoner kronor och att finansiera detta genom att minska anslag 44:6 *Åtgärder för att främja ekologisk produktion*. Miljö- och jordbruksutskottet redovisade att åtgärden vidtogs för att underlätta för ökade synergieffekter genom ett samlat och strategiskt arbete med försöks- och utvecklingsverksamheten kopplat till jordbruket, vilket arbete också bedrivs för att uppnå miljö kvalitetsmålen.

Det framgår av 2008 års regleringsbrev för Jordbruksverket att medel öronmärks för verksamhet rörande ekologisk produktion. Det föreskrivs att 8 miljoner kronor under anslag 43:14 och 6 miljoner under anslag 44:3 ska avse sådan verksamhet. Även i 2008 års regleringsbrev för Sveriges lantbruksuniversitet föreskrivs att minst 7 miljoner kronor under anslag 25:1 ska användas för fältforskningsverksamhet rörande ekologisk produktion.

Utskottet redovisade vid behandlingen av statsbudgeten för år 2008 (bet. 2007/08:MJU2) att den ekologiska livsmedelsproduktionen är en viktig del av arbetet med den tidigare nämnda livsmedelsstrategin.

Jordbruksminister Eskil Erlandsson bjöd den 7 december 2007 in företrädare från både jordbrukssektorn och livsmedelsbranschen för att diskutera hur vi kan få en ökad produktion av ekologiska livsmedel. Bakgrunden till mötet är att svenska producenter i dag inte kan möta efterfrågan på ekologiska livsmedel, vilket får till följd att ekologiska livsmedel måste importeras. Enligt minnesanteckningar från mötet finns det en stor potential för att öka försäljningen av ekologiska livsmedel, men brist på varor och brist på ett varierat utbud utgör ett problem.

Ekologiskt forum vid Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien överlämnade i december 2007 uppdraget Aktionsplan 2010 för en ökad ekologisk konsumtion och produktion till regeringen. I aktionsplanen anförts att den ska ses som ett vägledande handlingsprogram som utarbetats av aktörerna på marknaden, inte som ett statligt styrdokument. Jordbruksministern uttalade vid en diskussion om planen den 30 januari 2008 att det är positivt att aktionsplanen medför att branschen engageras. Det ger bättre förutsättningar för att målen för ökad produktion och konsumtion av ekologiska livsmedel ska kunna nås.

Utskottet konstaterar med den lämnade redovisningen att flera insatser görs för att stärka arbetet för att uppnå målen för ekologisk produktion och föreslår att motion MJ366 (v) yrkande 27 lämnas utan vidare åtgärd i den mån yrkandet inte tillgodosetts med vad som anförts.

I fråga om stöd till ekologisk fritidsodling anförde utskottet i februari 2007 att den ekologiska produktionen från samhälls synpunkt är ett medel i arbetet med att nå vissa av de uppställda nationella miljö kvalitetsmålen, såsom Ett rikt odlingslandskap och Giftfri miljö (bet. 2006/07: MJU7). Målen för den ekologiska produktionen bör utformas så att de på

ett effektivt sätt bidrar till ökad miljönytta och till att uppfylla miljökvälighetsmålen. Utskottet konstaterade när det gäller frågan om stöd för ekologisk fritidsodling att enligt 2 kap. 10 § förordning (2000:577) om stöd för miljö- och landsbygdsutvecklingsåtgärder får stöd för ekologiska produktionsformer lämnas för odling på åkermark av jordbruksgrödor och frilandsodlade trädgårdsgrödor som årligen används till foder-, livsmedels- eller utsädesproduktion. För att begränsa de administrativa kostnaderna inom landsbygdsprogrammet gäller emellertid undre gränser både vad avser areal och utbetalt stödbelopp, jämför 2 kap. 2 och 3 §§ nämnda förordning. Beräknade stödbelopp som är lägre än 1 000 kr per stödår och insats betalas inte ut. Vidare är ersättningsberättigad areal definierad som ett jordbruksskifte vilket inte trädgårdar eller kolonilotter är. Dessutom ska skiftet omfatta en sammanhållen areal om minst 0,1 ha, dvs. 1 000 m².

I Jordbruksverkets regleringsbrev för år 2008 anges att från anslag 44:3 *Miljöförbättrande åtgärder* ska 3,5 miljoner kronor utbetalas till Fritidsodlingens Riksorganisation för informations- och rådgivningsverksamhet samt 750 000 kr till Stiftelsen Trädgårdsodlingens elitplantstation.

Utskottet föreslår att motion MJ423 (c, m, fp) med det anförda lämnas utan vidare åtgärd.

Strategi för att fasa ut kemiska bekämpningsmedel och konstgödsel

Jordbruksministern redovisade den 6 december 2006 i svar på skriftlig fråga 2006/07:236 om åtgärder för att minska användningen av bekämpningsmedel i Sverige att när vi diskuterar användningen av bekämpningsmedel i jordbruket och trädgårdsnäringen är det viktigt att ha en helhetssyn. Det är inte enbart användningen som är av intresse utan den totala riskbilden. I komplexet ingår även medlens inneboende faror och hur medlen hanteras. För att minska riskerna för människa och miljö i Sverige har ett prioriterat arbete bedrivits sedan mitten av 1980-talet inom handlingsprogram där flera myndigheter med ansvar för bekämpningsmedel och näringen samverkar. Användaren har satts i fokus i detta arbete. Vilka val den enskilde lantbrukaren gör om när, var och hur medlen används är av avgörande betydelse för den sammantagna riskbilden.

Enligt frågesvaret är vidare den verksamhet prioriterad som minskar riskerna. Rådgivning riktad till användare om säker hantering av medlen är en grund för att minska farorna och riskerna. Växtskyddscentralerna som finns på olika platser i landet utgör en viktig kunskapsspridare genom sitt arbete med prognos- och varningssystem. Även näringen bedriver ett aktivt arbete för att öka kunskap och attityder kring bekämpningsmedel. Informations- och utbildningskampanjen Säkert växtskydd är ett bra exempel på samarbete mellan näringen och myndigheter. Vidare föreslår regeringen fr.o.m. år 2007 en insats i landsbygdsprogrammet som innefattar delar som berör bekämpningsmedel. Ersättning ges vid bl.a. anläggning av sprutfria kantzoner och biobädd samt funktionstest av lantbruksspruta. Sverige deltar även aktivt och är pådrivande i det arbete som nu pågår inom

gemenskapen när det gäller en strategi och ett direktiv för hållbar användning av bekämpningsmedel, liksom det föreslagna omarbetade regelverk för utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden i vilket Sverige bl.a. vill införliva substitutionsprincipen.

Som framhålls i motion MJ366 (v) yrkandena 11 och 26 innebär ekologiskt jordbruk odling och djurhållning där man strävar efter miljöhänsyn, resurshushållning och en hög självförsörjningsgrad. Av landsbygdsprogrammet framgår att både vad gäller växtnäring och foder utnyttjas främst på platsen givna och förnybara resurser. Kemiska växtskyddsmedel och lättlöslig mineralgödsel används inte i ekologisk odling. Inom ramen för åtgärden Miljöskyddsåtgärder utgår stöd för att anlägga sprutfria kantzoner på gården motsvarande 20 m kantzon per hektar stråsäd.

Genom beslut den 21 december 2006 uppdrog regeringen åt Statens jordbruksverk, Kemikalieinspektionen och Naturvårdsverket att tillsammans efter samråd med Livsmedelsverket, Arbetsmiljöverket och Skogsstyrelsen lämna förslag till handlingsplan för hållbart växtskydd för perioden 2010 t.o.m. 2013. Planen ska utgöra ett redskap i det långsiktiga arbetet att fortlöpande minska hälso- och miljörisker samt beroendet av växtskyddsmedel även inkluderat icke yrkesmässig användning. Behov av åtgärder på kort och medellång sikt ska beaktas med utgångspunkt i relevanta miljö kvalitetsmål samt delmål. Olika ambitionsnivåer avseende mål och lämpliga åtgärder bör redovisas. Planen bör vara framåtsyftande för att tidigt kunna möta eventuella behov av åtgärder som en följd av förändrade behov av växtskyddsmedel samt förutsättningar i övrigt. En strategi för långsiktig tillförsel av kunskaps- och teknikutveckling bör redovisas. Jordbruksverket ska samordna arbetet och redovisa uppdraget senast den 15 augusti 2008.

Vid Jordbruksrådet den 17–19 december 2007 lämnades en lägesrapport över Europeiska kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden. Det nuvarande växtskyddsmedeldirektivet reglerar förfarandet för godkännande av växtskyddsmedel. Kommissionens förslag till förordning är tänkt att ersätta det nuvarande direktivet. Sverige har flera reservationer mot delar av förslaget (jämför faktagromemoria 2006/07:FPM3 Strategi och direktiv för hållbar användning av bekämpningsmedel). En politisk överenskommelse träffades vid samma tillfälle om kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder för att uppnå en hållbar användning av bekämpningsmedel, KOM (2006) 373. Detta förslag utgör ett komplement till kommissionens nys nämnda förslag om en förordning för utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden. Direktivförslaget innehåller krav på nationella handlingsplaner med mål, åtgärder och tidsplaner samt regelverk för bl.a. utbildning, försäljning, funktionstest av spridningsutrustning, förbud mot flygbesprutning, restriktioner till skydd för vatten samt känsliga områden, liksom åtgärder för att användare av bekämpningsmedel ska använda integrerat växtskydd och indikatorer för uppföljning.

Från Jordbruksdepartementet har inhämtats att Sverige inom EU har arbetat för ett minskat beroende av växtskyddsmedel i jordbruket och varit drivande i arbetet med att ta fram Temainriktad strategi för hållbar användning av bekämpningsmedel inom EU som beslutades vid miljørådets möte den 20 februari 2007. Förhandlingarna om de åtföljande lagförslagen befinner sig fortfarande i ett tidigt skede. Sverige är drivande för hållbar användning även när det gäller de frågor som nu förhandlas och som rör användningsaspekter på växtskyddsmedel. Sverige har också som enda EU land en skatt på både handelsgödsel och växtskyddsmedel och ett av syftena med båda skatterna är att minska användningen.

Utskottet anser att den lämnade redogörelsen i allt väsentligt tillgodoser syftet med motion MJ366 (v) yrkandena 11 och 26. Yrkandena bör lämnas utan vidare åtgärd.

Djurhållning i kustnära områden m.m.

Det framgår av landsbygdsprogrammet att nationella åtgärdsprogram för att minska utsläppen av kväve från mänskliga verksamheter har utarbetats sedan slutet av 1980-talet. De första programmen omfattade selektiva åtgärder i jordbruksintensiva och kustnära områden, såsom restriktioner för spridning av stallgödsel, krav på lagringskapacitet för stallgödsel, förbättrad växtodlings- och gödslingsplanering genom informations- och utbildningsinsatser samt krav på ökad andel höst och vinterbevuxen mark. Speciella miljö känsliga områden i södra Sverige och i kustnära områden infördes. I syfte att allmänt begränsa intensiteten i jordbruket infördes generella åtgärder som begränsning av djurtäthet samt miljöskatt på mineralgödsel. Skatten på mineralgödsel är i dag 1,80 kr per kg kväve.

En odling av fånggröda efter skörd av en huvudgröda på hösten är enligt landsbygdsprogrammet en effektiv insats för att minska risken för kväveläckage under höstmånaderna och för att bevara växtnäringen i marken. Fånggrödans effekt på kväveläckaget beror på dess förmåga att ta upp kväve under hösten men också på att marken inte bearbetas. Att inte bearbeta marken under höstmånaderna har därför i sig en positiv effekt för att minska läckagerisken genom att den förhindrar kvävefrigörelsen.

I landsbygdsprogrammet anføres även att syftet med skyddszoner är att minska ytavrinningen och växtnäringläckaget från åkermarken. Genom att anlägga en gräsbevuxen zon längs vattendrag och sjöar minskar ytavrinningen från åkermarken särskilt under höst och vinter, och därmed erhålls lägre förluster av främst fosfor bunden till jordpartiklar. Skyddszoner är även gynnsamma för flora och fauna. Anslutningen till ersättningen avseende bl.a. skyddszoner har under de senaste åren varit hög.

Målet med insatserna i landsbygdsprogrammet är att minska förlusterna av växtnäringssämnen från åkermark till vatten. Det innebär att 135 000 hektar ska odlas med fånggröda och att 65 000 hektar ska vårbehandlas. Effekten av en sådan anslutning kommer att leda till att det vattenburna kväveläckaget från åkermarken minskar med ungefär 2 000 ton kväve per

år. Målsättningen är också en anslutning av ca 7 000 hektar skyddszoner längs vattendrag. Skötselåtgärderna ska minska ytavrinningen och läckaget av både fosfor och kväve från området. Även floran och faunan i området gynnas.

I enlighet med rådets direktiv 96/61/EG av den 24 september 1996 om samordnande åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar finns krav på tillstånd för större djuranläggningar med svin och fjäderfän. Motsvarande krav finns även enligt konventionen om långväga gränsöverskridande luftföroreningar (LRTAP). Dessa krav har införts i svensk lagstiftning genom förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Inom ramen för landsbygdsprogrammet finns investeringsstöd, vilket bl.a. kan erhållas för byggnation av djurstallar. Länsstyrelserna har i sina genomförandestrategier prioriterat inom vilka sektorer som investeringsstödet bör riktas emot. Investeringsstöd för byggnation av stall kan enligt inhämtade uppgifter erhållas i hela landet.

Jordbruksverkets föreskrifter om miljöhänsyn i jordbruket (SJVFS 2004:62) omfattar regler om begränsning av den mängd stallgödsel som får tillföras per hektar spridningsareal. Dessa regler innebär en begränsning för etablering av djurintensiva företag om inte spridningsareal för gödseln finns tillgänglig med utgångspunkt i grödans behov av växtnäring. Utskottet konstaterar att reglerna indirekt innebär restriktioner med avseende på djurtätheten i ett område, då mängden stallgödsel som produceras av djuren måste kunna spridas. Från Jordbruksdepartementet har inhämtats att syftet med reglerna är att djurhållande företag som inte har tillgång till tillräcklig spridningsareal inte ska vara möjliga att etablera. Dessa regler kommer att gälla fr.o.m. 2013 och innebär en viss skärpning i förhållande till tidigare regler.

Tidigare har redovisats att enligt landsbygdsprogrammet används inte kemiska växtskyddsmedel i ekologisk odling. Produktionsformen bidrar därmed enligt landsbygdsprogrammet till att nå en god vattenkvalitet, men den har också positiva effekter med avseende på biologisk mångfald, hållbar och resurseffektiv produktion. Den bidrar även till möjligheten att nå flera av de nationella miljö kvalitetsmålen.

Utskottet anförde i november 2007 att flera av delmålen under miljö kvalitetsmålet Ingen övergödning berör jordbruket (bet. 2007/08:MJU2). Inom detta område har utsläpp av kväve och ammoniak från jordbruket valts som indikatorer. Vidare anfördes att målet för jordbrukssektorn bör kunna nås. Minskningen sedan 1995 bedöms generellt bero på nedlagd åkerareal, ökad kväveeffektivitet i odlingen och inte minst relevanta miljöersättningar. Minskningen i ammoniakavgången från jordbruket bedöms främst bero på förbättringar i gödselhanteringen och att antalet nötkreatur och grisar har minskat. Flera av åtgärderna i miljö- och landsbygdsprogrammet som bidrar till minskat kväveläckage förväntas även leda till en minskning av fosforförlusterna.

Under åren fram till 2009 ska åtgärdsprogram tas fram enligt ramdirektivet för vatten (artikel 11 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område). Arbetet kan komma att förbättra överblicken över övergödningssituationen och öka kunskaperna om var motåtgärder såsom odling av fånggrödor, vårbearbetning och skyddszoner avseende kväve och fosfor måste sättas in. Enligt landsbygdsprogrammet kan frågan om övergödning och hur man motverkar den därmed bli viktig i många åtgärdsprogram. Detta kan i sin tur medföra ett behov av att förändra insatserna t.ex. vad gäller omfattning och områden där ersättning kan sökas, men också att överväga nya insatser särskilt avseende fosfor. Arbetet kan också gälla omfördelning av finansiella resurser för anläggning och restaurering av våtmarker. Då åtgärdsprogrammen ännu inte är utformade har det inte varit möjligt att peka ut de områden där dessa motåtgärder kan komma att ingå i åtgärdsprogrammen och vara ersättningsberättigade.

Utskottet konstaterar att de frågor som tas upp i motion MJ366 (v) yrkan-dena 28–30 är föremål för regeringens uppmärksamhet både i det svenska landsbygdsprogrammet 2007–2013 och i miljömålsarbetet. Motionsyrkan-dena avstyrks i den mån de inte kan anses tillgodosedda med vad som anförts.

Fäbodrar

Jordbruksministern anförde den 13 juni 2007 i svar på två skriftliga frågor (2006/07:1318 och 2006/07:1319) att det svenska fäbodbruket är en viktig del av vårt kulturarv, och som förvaltare av natur- och kulturmiljövärden är de viktiga att bevara. Därför innehåller det svenska landsbygdsprogrammet omfattande ersättningar för att kompensera fäbodbrukarna för de insatser som de gör för att bevara dessa värden. Ersättningar till fäbodbetet har förändrats på ett antal punkter jämfört med tidigare program. Motivet för dessa förändringar är bl.a. att ersättningen i vissa fall har lett till en för hög betesintensitet, vilket kan riskera de biologiska och kulturhistoriska värdena.

Frågeställaren hävdade att det nya landsbygdsprogrammet innebär en halvering av ersättningen. Så är inte fallet enligt jordbruksministern. Visst kommer vissa företag med stor djurhållning vid fäbodarna att få en lägre ersättning än i dag, men det finns också exempel på det motsatta. Till skillnad från tidigare program är ersättningarna till fäbodbetet uppdelade på flera insatser. Frågeställaren jämför bara ersättningen till fäodbete inom tidigare programperiod med en av flera ersättningar till fäodbete som införs under den kommande perioden. I stället för att enbart basera ersättningen på basis av antalet djur vid fäboden innehåller de nya ersättningarna också en grundläggande kompensation för alla brukare som bedriver fäodbruk, oavsett hur många djur man håller vid sin fäod. Dessutom finns en möjlighet för länsstyrelserna att i sina regionala prioriteringar bevilja ytterligare stöd för angelägna skötselåtgärder vid fäodarna.

De ändringar som görs syftar till att stärka kvaliteten på de hävdade betesmarkerna, och inte enbart fokusera på antalet hektar som hävdas.

Utöver de riktade ersättningarna till fåbodbete finns enligt jordbruksministern flera insatser inom landsbygdsprogrammet för att stärka fåbodbruket såsom investeringsstöd, förädlingsstöd och kompetensutveckling. De samlade insatserna inom det nya landsbygdsprogrammet, både miljöersättningar och övriga insatser inom programmet, ska bidra till att fåbodbruket i Sverige ska kunna fortsätta att utvecklas och bidra till en positiv utveckling på den svenska landsbygden. Jordbruksministern ser därför inte behov av att ytterligare tillföra resurser till fåbodbruket, utöver de kraftfulla satsningar som görs inom landsbygdsprogrammet.

Det framgår av landsbygdsprogrammet att den största förändringen inom ersättningen för bevarande av den biologiska mångfalden och kulturmiljön i betesmarker och slåtterängar samt våtmarker avser ersättningen för fåbodbete. Det anförs att utredningar har visat att tidigare utformning av ersättningen i vissa fall resulterat i överbetning, då ersättningsnivån inte fullt ut har motsvarat skötselkostnaderna. Förändringarna i ersättning för fåbodbete har därför skett för att minska överkompensationen och dess negativa miljökonsekvenser. Utskottet har ingen annan uppfattning än den som framförs i motion MJ380 (s) att det är angeläget att fåbodbruket vårdas och vidareutvecklas samtidigt som en levande, dynamisk kultur bibehålls och utvecklas. Utskottet anser emellertid att syftet med motionen i allt väsentligt tillgodosetts med det anförda. Motionen bör därför lämnas utan vidare åtgärd.

Axel 3 Diversifiering och förbättrad livskvalitet på landsbygden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett yrkande (kd) om regionala genomförandestrategier inom landsbygdsprogrammet.

Motionen

I fråga om länsstyrelsernas roll i de regionala genomförandestrategierna inom landsbygdsprogrammet anförs i motion N342 (kd) yrkande 2 att under programperioden 2007–2013 kommer skärgårdarna inte längre att omfattas av ett eget program. Skärgårdsutvecklingen ska i första hand stödjas inom Landsbygdsprogrammet. Vad som ska prioriteras avgörs i varje län med länsstyrelsen som ansvarig aktör. Det kan vara till skärgårdarnas nackdel att ansvar och pengar delats ut på varje län. Personer på länsstyrelserna som ska hantera landsbygdsprogrammen bör få information och utbildning.

Utskottets ställningstagande

Åtgärder inom axel 3 har som mål att främja en ökad diversifiering av landsbygdens näringsliv, i syfte att främja sysselsättning, högre livskvalitet för dem som bor på landsbygden samt ett hållbart nyttjande av landsbygdens samlade resurser. Åtgärder inom axel 3 kommer att vara centrala för att programmet ska kunna främja en god utveckling av landsbygden som helhet. Detta förutsätter enligt landsbygdsprogrammet ett diversifierat näringsliv, ökat fokus på landsbygdens resurser i form av attraktiva miljöer för boende och för rekreation samt ökat fokus på lokalt samarbete kring t.ex. service och infrastruktur.

Av programmets totala budget avses ca 12 % fördelas till åtgärderna inom axel 3. Åtgärderna kommer att inriktas på framför allt förutsättningskapande insatser för att utveckla företagande och ett breddat och diversifierat näringsliv med anknytning till landsbygdens samlade resurser. Därigenom bidrar åtgärderna till inkomstbringande sysselsättning och ett hållbart nyttjande av landsbygdens natur- och kulturreсурser. Lokalt entreprenörskap, företagande, miljöintegrerade produktionsmetoder och utvecklingsarbete ska stimuleras. Åtgärderna kommer att tillämpas utifrån en helhetssyn på landsbygdens utveckling och integreras med annat regionalt och lokalt utvecklingssamarbete. Avsikten är att en relativt stor andel av axel 3-åtgärderna kommer att genomföras genom Leadermetoden. En viktig del i Leadermetodiken är att mobilisera och etablera samverkan genom brett sammansatta partnerskap inom ett lokalt landsbygdsområde.

Som framförs i motionen var skärgårdsprogrammet under perioden 2000–2006, tillsammans med Gotland, ett av strukturfondsprogrammen. Enligt inhämtade uppgifter har Sverige för programperioden 2007–2013 valt att ha större programområden inom ramen för strukturfondsprogrammen och att genomföra lokala insatser för skärgårdar och öar inom ramen för landsbygdsprogrammet. För perioden 2007–2013 är det enligt rådets förordning (EG) nr 1698/2005 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling inte möjligt att ha ett eget skärgårdsprogram som finansieras av EU:s landsbygdsfond. Åtgärderna ingår i stället i landsbygdsprogrammet där regionalt ansvar och regionala prioriteringar är centrala i genomförandet. Det ska finnas ett partnerskap på lokal, regional och central nivå i genomförandet där intressenter kring skärgårdsfrågor kan delta. I de olika länen kan partnerskapet se ut på olika sätt. Det finns ett riksomfattande landsbygdsnätverk som har upprättats inom ramen för programmet som bl.a. har till uppgift att främja erfarenhetsutbyte i frågor med koppling till landsbygdsutveckling.

Jordbruksverket är förvaltningsmyndighet för landsbygdsprogrammet (SFS 2007:481). Utskottet har erfärit att genom myndighetens försorg pågår utbildning av länsstyrelsernas personal.

Länsstyrelsen ska enligt 8 § förordningen (2007:481) om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder utarbeta genomförandestrategier för vissa angivna åtgärder (efter samråd med berörda myndigheter, kommuner och

organisationer). Genomförandestrategierna ska godkännas av Jordbruksverket. Enligt 7 § ska det finnas en övervakningskommitté för landsbygdsprogrammet. Ledamöter och ersättare i övervakningskommittén utses av regeringen för bestämd tid. Genom beslut den 6 september 2007 förordnades en företrädare för Skärgårdarnas riksförbund som en av 24 medlemmar i övervakningskommittén. Utskottet anser att syftet med motion N342 (kd) yrkande 2 i allt väsentligt är tillgodosett med det anförda. Motionen bör lämnas utan vidare åtgärd.

Livsmedelspolitik

Bakgrund

Politikområdet Livsmedelspolitik omfattar jordbruk, fiske samt verksamhetsområdet säker och bra mat (bet. 2007/08:MJU2). Dessutom omfattas konsumentfrämjande åtgärder inom livsmedelsområdet, statistikproduktion på jordbruks- och livsmedelsområdet, jordbruks- och fiskeriadministration m.m. Områdets utgifter bestäms i stor utsträckning av beslut inom EU men är också till viss del, främst vad gäller verksamhetsområdet säker och bra mat, baserade på nationella beslut.

Målet för livsmedelspolitiken är en ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar livsmedelsproduktion som speglar konsumenternas efterfrågan. Ovanstående mål är beslutade av riksdagen (prop. 2004/05:1, bet. 2004/05: MJU2, rskr. 2004/05:128).

Reform av EU:s jordbrukspolitik m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om att EU:s animaliesubventioner bör avskaffas (mp) och att Sverige bör intensifiera arbetet med minskade jordbrukssubventioner i EU (s). Vidare avslås förslag om att den gemensamma jordbrukspolitiken bör förändras (s), jordbruksstödet bör avvecklas och att stöd bör ges till mer miljövänlig produktion (s).

Motionerna

Enligt motion MJ269 (mp) yrkande 2 bör EU:s animaliesubventioner avskaffas. Det finns enligt motionärerna anledning att ifrågasätta hela EU:s gemensamma jordbrukspolitik, men i väntan på en mer genomgripande reform bör stöden till animalieproduktionen avskaffas. Värnandet om den biologiska mångfalden skulle kunna motivera stöd till hotade gamla lantraser och till djur som betar artrika betesmarker.

Sverige bör enligt motion U353 (s) yrkande 13 intensifiera arbetet med kraftigt minskade jordbrukssubventioner i EU. Även i motion MJ390 (s) anförs att Sverige bör arbeta för att jordbruksstödet avvecklas och att stöd ges till mer miljövänlig produktion. EU bör få en tydligare grön inriktning på sin jordbrukspolitik som uppmuntrar ett småskaligt, lokalt och miljövänligt jordbruk. Sverige bör verka för en förändring av den europeiska jordbrukspolitiken enligt motion MJ453 (s). Alla kanaler för påverkan måste användas för att så snabbt som möjligt driva fram en förändring av EU:s ohållbara jordbrukspolitik.

Utskottets ställningstagande

Utskottet redovisade vid behandlingen av statsbudgeten för år 2008 (bet. 2007/08:MJU2) att som en följd av jordbruksreformen 2005 har uppfyllandet av målet att produktionen ska spegla konsumenternas efterfrågan förbättrats. Det svenska jordbruket har givits större möjligheter till att anpassa sin produktion efter marknadens efterfrågan. Förutsättningarna för produktionen påverkas förutom av den genomförda reformen även av den ökande biodrivmedelsproduktionen globalt och ökande efterfrågan av spannmål och oljväxter som lett till prisuppgång på världsmarknaden under framför allt 2007. De höjda målsättningarna för bioenergiproduktionen globalt och deras konsekvenser på resursbehoven från de areella näringarna bedöms bli allt viktigare de närmaste åren. Den mycket aktuella diskussionen om vad den ökande efterfrågan på bioenergi får för effekter på den globala livsmedelssituationen och vattenförbrukningen eller konkurrensen om råvaran för andra användningsområden kommer att vara i fokus.

Den svenska animalieproduktionen har liksom vegetabilieproduktionen överlag minskat de senaste åren. För kött-, svin- och äggproducenter pågår fortsatt strukturutveckling som leder till färre enheter med fler djur. Trots att de kvarvarande enheterna ofta har större besättningar har det totala antalet djur minskat från 2005 till 2006 för dessa produktionsgrenar.

Utskottet uttalade att Sverige bör eftersträva en jordbrukspolitik som främjar konkurrenskraftig produktion styrd av konsumenternas efterfrågan, baserad på långsiktigt hållbara produktionsformer som innebär en ökad samhällsekonomisk effektivitet och sänkta budgetmässiga kostnader. För att värna den moderna landsbygden, sund och säker mat, förnybar energi och öppna landskap ska de gröna näringarna ha likvärdiga konkurrensförhållanden gentemot övriga EU. Som en del i detta tar Sverige till vara de möjligheter som EU:s landsbygdsprogram ger.

Under 2008–2009 kommer det att göras en översyn av reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken som beslutades 2003. Denna översyn, som har fått beteckningen hälsokontrollen, har till huvudsakligt syfte att se över den jordbruksreform som fastställts i rådets förordning (EG) nr

1782/2003. Det rör sig således inte om några genomgripande politiska förändringar även om hälsokontrollen kan förväntas bli ett avstamp för mer omfattande reformer i den pågående översynen av hela EU:s budget.

Regeringen överlämnade i maj 2007 en skrivelse till kommissionen som närmare definierar Sveriges uppfattning om vilka frågor som bör prioriteras inom hälsokontrollen. Det allmänna och långsiktiga mål som utstakas i skrivelsen är en avreglerad och marknadsorienterad jordbrukssektor utan generella stöd, där produktionen är grundad på konsumenternas efterfrågan och lever upp till reglerna för miljö, djurskydd och säkra livsmedel. Tillhandahållande av kollektiva nyttigheter såsom biologisk mångfald, öppna landskap och våtmarker är fortsatt en viktig målsättning för EU och dess medlemsstater. Regionala aspekter och klimatvillkor bör också vägas in.

Sverige förespråkar en minskning av budgetutgifterna för bl.a. jordbruksstödet samt att det i samband med EU:s budgetöversyn som planeras ske 2008–2009 görs en grundlig analys av jordbruksstödet framtida omfattning och inriktning bl.a. utifrån principerna subsidiaritet och proportionalitet. Sveriges ståndpunkt är även att snarast möjligt och senast 2013 avskaffa alla exportsubventioner, oavsett utfallet av den s.k. Doharundan. Detta skulle samtidigt ge förutsättningar för att avveckla återstående pristöd. Hälsokontrollen bör därför omfatta förslag om borttagande av interventionsstöd, avsättningsfrämjande åtgärder och exportbidrag. Vidare önskar Sverige inom ramen för hälsokontrollen avskaffa kvarvarande produktionsbegränsningar, främst trädan och kvotsystemen för mjölk och socker samt uppnå en fullständig frikoppling av direktstöden.

Kommissionen offentliggjorde den 20 november 2007 ett meddelande till rådet och Europaparlamentet om den förestående översynen av 2003 års reform av den gemensamma jordbrukspolitiken, även kallad hälsokontrollen. Meddelandet kommer att ligga till grund för det förslag om regeländringar som kommissionen ska lägga fram under våren 2008. Av regeringens faktapromemoria 2007/08:FPM50 "Hälsokontroll" av reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken framgår att avsikten med hälsokontrollen framför allt är att göra systemet med samlat gårdsstöd enklare och mer enhetligt. Detta innebär bl.a. att medlemsstaterna ges möjlighet att se över sina nationella gårdsstödsmodeller för att om möjligt utjämna stödbeloppen mot en mer enhetlig nivå. Andra viktiga målsättningar är att fullt ut frikoppla stöd som fortfarande är kopplade till produktion samt att uppdatera tvärvillkoren (de krav inom folkhälsa, djurhälsa, växtskydd, miljö, djurskydd samt skötselkrav för åkermark och betesmark som lantbrukaren måste följa för att erhålla fullt gårdsstöd). Vidare kommer kvarvarande marknadsinstrument, dvs. prisstöd och utbudsstyrning, att ses över och anpassas till dagens verklighet. Kommissionen vill i hälsokontrollen också ta upp frågan om hur politiken ska anpassas till utmaningar som klimatförändringar, bioenergiutveckling, vattenhushållning och skydd för biologisk mångfald.

Som anförs i faktapromemorian är hälsokontrollen inte tänkt att leda till någon ny genomgripande reform av dagens jordbrukspolitiska system, men den kan ändå ses som ett avstamp för debatten om hur politiken ska utformas i nästa finansiella perspektiv, dvs. efter år 2013. Utskottet instämmer i att det är viktigt att Sverige är en pådrivande kraft i reform- och förenklingsarbetet och i arbetet med att verka för ökad marknadsanpassning samt att jämna vägen för utgiftsminskningar.

Utskottet konstaterar att jordbruksområdet karakteriseras av att det till stor del grundar sig på biologisk produktion. För frågor som rör biologisk produktion är det viktigt med långsiktighet i de politiska besluten. Utskottet har flera gånger, senast i november 2007, redovisat att utgångspunkten i regeringens arbete med EU:s gemensamma jordbrukspolitik är de principer som slogs fast i riksdagen i samband med antagandet av propositionen Riktlinjer för Sveriges arbete med jordbruks- och livsmedelspolitiken inom Europeiska unionen (prop. 1997/98:142, bet. 1997/98:JoU23, rskr. 1997/98:241). Enligt riksdagsbeslutet anges tre övergripande mål för regeringens arbete med att förändra jordbruks- och livsmedelspolitiken inom EU:

- Jordbruks- och livsmedelsföretagens produktion ska styras av konsumenternas efterfrågan.
- Produktionen ska vara långsiktigt hållbar både från ekologiska och ekonomiska utgångspunkter.
- EU ska medverka till global livsmedelssäkerhet, bl.a. genom att hävda frihandelns principer även på jordbruks- och livsmedelsområdet.

Utskottet har ingen annan uppfattning än motionärerna i motionerna MJ390 (s), MJ453 (s) och U353 (s) yrkande 13 om att fortsatta reformer av den gemensamma jordbrukspolitikens behöver genomföras, framför allt mot bakgrund av de höga budgetkostnaderna och den omfattande administrationen samt regelbördan för den enskilda producenten. Enligt utskottets mening föreligger det ingen motsättning mellan regeringens uppfattning och den uppfattning som kommer till uttryck i dessa motioner. Utskottet anser att syftet med motionerna i berörda delar i allt väsentligt kan anses tillgodosett och föreslår att yrkandena lämnas utan vidare åtgärd i avvaktan på resultatet av pågående beredningsarbete.

I svar på interpellation 2007/08:79 om hälsokontrollen av EU:s jordbrukspolitik anförde jordbruksministern den 13 november 2007 i fråga om köttproduktionens bidrag till utsläpp av växthusgaser att det är svårt att utlova några specifikt utmejslade åtgärder med avseende på just växthusgasutsläpp i samband med nötköttsproduktion. Det finns ändå gott hopp om att vi i samband med hälsokontrollen ska kunna bidra till att minska jordbrukets negativa verkningar på klimat och miljö genom att finslipa de verktyg som redan finns tillgängliga. Jordbruksministern anförde att det svenska landsbygdsprogrammet omfattar en rad miljöersättningar som bl.a. har till syfte att minska utsläppen av kväve och fosfor till våra vatten. Landsbygdsprogrammet gör det även möjligt att stödja insatser som kan

minska lantbrukets utsläpp av växthusgaser. Som exempel kan nämnas investeringsstöd för gårdsbaserade biogasanläggningar och möjlighet till rådgivning i foderfrågor. Det satsas också på information och rådgivning om vilka åtgärder som kan vidtas för att hantera problemet med närsalter, t.ex. inom ramen för samarbetsprojektet Greppa näringen. Landsbygdsprogrammet är samtidigt ägnat att främja betesbaserad och extensiv köttproduktion som tillgodoser andra viktiga miljöintressen, t.ex. bevarandet av öppna landskap och biologisk mångfald. Sammanlagt används i dag 70 % av landsbygdsprogrammets medel till miljöförbättrande åtgärder.

Utskottet avstyrker motion MJ269 (mp) yrkande 2.

EU:s bidrag och subventioner

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag (v) om att EU:s ekonomiska verksamhet i form av bidrag och subventioner ska bidra till att förbättra Östersjöns miljö och att jordbrukspolitiken bör reformeras för att bl.a. gynna omställningen till ekologiskt jordbruk och minska näringsläckage till havsmiljön.

Jämför reservation 7 (v).

Motionerna

Sverige bör enligt motion MJ366 (v) yrkande 6 verka för att EU:s ekonomiska verksamhet i form av bidrag och subventioner inom jordbruk och transportsektor ska bidra till att förbättra Östersjöns miljö. Samtidigt som nya pengar behövs för Östersjön behöver EU:s ekonomiska politik för subventioner och bidrag förändras i hållbar riktning. EU:s jordbrukspolitik bör enligt motionens yrkande 10 reformeras för att främst gynna omställningen till ekologiskt jordbruk och djurhållning. Ytterligare åtgärder krävs för att minska näringsläckaget till havsmiljön.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har ingen annan uppfattning än den som framförs i motion MJ366 (v) yrkandena 6 och 10, nämligen att EU:s jordbrukspolitik och ekonomiska verksamhet bör bidra till att förbättra Östersjöns miljö och minska näringsläckaget till havsmiljön.

I det nyss nämnda svaret på interpellation 2007/08:79 om hälsokontrollen av EU:s jordbrukspolitik anförde jordbruksministern den 13 november 2007 i fråga om konkreta tidsatta förändringar av EU:s jordbrukspolitik för att minska jordbrukets utsläpp av närsalter till Östersjön att hälsokontrollen kommer framför allt att handla om att se över de jordbrukspolitiska instrument som infördes i samband med reformen 2003. Det är i det sam-

manhanget svårt att utlova några specifikt utmejslade åtgärder med avseende på just Östersjön. Enligt jordbruksministern finns det ändå gott hopp om att vi ska kunna bidra till att minska jordbrukets negativa verkningar på klimat och miljö genom att finslipa de verktyg som redan finns tillgängliga. Frågan om hur den gemensamma jordbrukspolitiken ska utformas under nästa gemensamma period 2013 till 2020 öppnar möjligheter till verkligt genomgripande förändringar. Denna fråga ska debatteras i samband med översynen av EU:s budget, och det kommer att finnas utrymme för en öppen och förbehållslös diskussion kring jordbrukspolitikens inriktning och omfattning. Regeringens utgångspunkt är att EU:s jordbrukspolitik, som i dag tar en tredjedel av budgeten i anspråk, bör minska i omfattning samt utvecklas mot ökad marknadsorientering, förenklat regelverk och minskade utgifter.

Utskottet redovisade vid behandlingen av statsbudgeten för 2008 (bet. 2007/08:MJU1) att regeringen prioriterar en bättre havsmiljö i Östersjön och Västerhavet. Det är mycket angeläget att Östersjön och Västerhavet kan säkerställas som levande hav. Utskottet ser därför mycket positivt på att regeringen inlett ett arbete för att åstadkomma en sammanhållen svensk havspolitik och att regeringen avser att lägga fram en havspolitisk proposition till riksdagen under mandatperioden. Det är också glädjande att regeringen är starkt engagerad i det internationella havsmiljöarbetet. Utskottet anser att syftet med motion MJ366 (v) yrkandena 6 och 10 är helt eller delvis tillgodosett med vad som nu anförts och föreslår att motionsyrkandena lämnas utan vidare åtgärd.

Biogas

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om att EU:s jordbrukssubventioner bör inriktas mer på biogas (mp).

Jämför reservation 8 (v, mp).

Motionerna

Sverige bör enligt motion MJ465 (mp) yrkande 9 verka för att EU:s jordbrukssubventioner inriktas på mer biogas. Internationella åtgärder för att underlätta biogasproduktion bör även innefatta att omvandla EU:s jordbrukssubventioner så att de inriktas mer på biogasproduktion.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att de areella näringarnas potential som producenter av förnybar energi bör tas till vara (bet. 2007/08:MJU2). Biogas framställs genom nedbrytning av organiskt material i syrefri miljö, t.ex. genom behand-

ling av avloppsslam eller organiskt avfall i avfallsanläggningar (bet. 2006/07:NU11). I det tidigare nämnda utredningsbetänkandet (SOU 2007:36) Bioenergi från jordbruket – en växande resurs förordas att tekniken för framställning av gödselbaserad biogas utvecklas. Utredningen föreslår att ett tidsbegränsat investeringsstöd lämnas inom ramen för landsbygdsprogrammet för att stärka konkurrens- och utvecklingskraften hos företagen inom jordbruket. Samrötning med annat material har positiva effekter på bl.a. gasutbyte, och därför bör stödet ges även för samrötning.

Utskottet konstaterar att det nya landsbygdsprogrammet kommer att ge förbättrade förutsättningar för en utökad produktion av förnybar energi.

I april 2007 beslutade regeringen att tillsätta en parlamentariskt sammansatt beredning med syfte att genomföra en övergripande översyn av den svenska klimatpolitiken som underlag för kontrollstation år 2008 (dir. 2007:59). Beredningen ska bl.a. göra en bedömning av möjligheten att med befintliga åtgärder och styrmedel nå gällande klimatpolitiska mål för perioden 2008–2012 och de ytterligare insatser som eventuellt kan komma att krävas. Vidare ska beredningen lämna förslag på mål till år 2020 och ange vad som krävs för att målet ska kunna uppnås (bet. 2007/08:NU3). Klimatberedningen kommer enligt inhämtade uppgifter att överlämna sitt betänkande till regeringen den 4 mars 2008.

Finansutskottet konstaterade vid behandlingen av statsbudgeten för år 2008 att regeringens aviserade klimatmiljard kommer att spela en viktig roll för att visa att det går att bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och negativ miljöpåverkan (prop. 2007/08:1, volym 1, bet. 2007/08:FiU1, rskr. 2007/08:30). Insatser kommer att genomföras inom bl.a. miljö-, skogs-, jordbruks- och energiområdet. Insatserna omfattar bl.a. klimatforskning, energieffektivisering, stöd till andra generationens biodrivmedel och till internationellt forskningssamarbete, ett nationellt nätverk för vindbruk, hållbart uttag av biomassa i jord- och skogsbruk, klimatinvesteringar i andra länder samt ett program för hållbara städer.

Som tidigare har nämnts i detta betänkande uppdrog regeringen genom beslut den 31 januari 2008 åt Jordbruksverket att utreda stöd för biogasproduktion. Utredningens syfte är att undersöka hur Sverige inom ramen för landsbygdsprogrammet kan stödja investeringar i biogasanläggningar. I analysen ska även Jordbruksverket kartlägga vilka och vilken typ av gårdsbaserade biogasanläggningar som hittills fått stöd enligt nuvarande och tidigare landsbygdsprogram, vilka kostnader dessa investeringar inneburit samt utfallet av dessa. Uppdraget ska redovisas senast den 31 maj 2008.

Kommissionen mot oljeberoende presenterade i juni 2006 rapporten På väg mot ett oljefritt Sverige. I den lämnas såväl förslag till nationella mål för energieffektivisering och minskat oljeberoende som förslag till åtgärder. I rapporten föreslås att staten aktivt ska stödja lokala och regionala infrastrukturer för biogas från rötning respektive förgasning av biomassa, med användning i såväl fordon som industriella processer. Rapporten har

remissbehandlats och enligt budgetpropositionen för år 2008 kommer rapportens förslag och remissinstansernas synpunkter att utgöra en del av det samlade underlaget för det fortsatta arbetet med utformningen av energi- och klimatpolitiken (bet. 2007/08:NU3).

I mars 2007 antog Europeiska rådet en prioriterad energihandlingsplan på basis av kommissionens förslag (bet. 2007/08:NU3). Handlingsplanen innehåller bl.a. följande.

- Mål om att EU:s energikonsumtion ska effektiviseras och minska med 20 % fram till år 2020.
- Bindande mål om att 20 % av EU:s energi ska komma från förnybara källor år 2020.
- Bindande mål om att biobränslen ska stå för 10 % av transportsektorns konsumtion senast år 2020.

I november 2007 presenterade Europeiska kommissionen dokumentet KOM (2007) 723 En europeisk strategisk plan för energiteknik: Mot en framtid med låga koldioxidutsläpp (SET-plan). I januari 2008 presenterades det s.k. energi- och klimatpaketet som innehåller förslag till regelverk för avskiljning och lagring av koldioxid under mark, förslag till ändring av direktiv 2003/87 i avsikt att förbättra och utvidga gemenskapens system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser, förslag till beslut om medlemsstaternas insatser för att minska sina utsläpp av växthusgaser i enlighet med gemenskapens åtaganden om minskning av växthusgasutsläppen till 2020 och förslag till direktiv om främjande av användningen av förnybar energi, KOM(2008) 13, 16–19. Utskottet har erfarit att energi- och klimatpaketet kommer att behandlas på Europeiska rådets möte i mars.

Som framgår av den lämnade redovisningen kan de frågor som tas upp i motion MJ465 (mp) yrkande 9 väntas bli belysta i samband med arbetet med EU:s energi- och klimatpaket och i pågående utredningsarbete. Utskottet föreslår att motionen i berörd del lämnas utan vidare åtgärd i avvaktan på resultatet av fortsatt beredning av dessa frågor.

Minskad köttkonsumtion m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om ett nationellt program för minskad köttkonsumtion (v), växtförädling (c), tvärvillkor (m) och klassificering av vin (m).

Jämför reservation 9 (v).

Motionerna

Minskad köttkonsumtion

Enligt motion MJ365 (v) yrkande 2 bör regeringen ta fram ett nationellt program för minskad köttkonsumtion. Enligt uppgifter från Jordbruksverket har köttkonsumtionen i Sverige ökat med 23 % per capita mellan 1996 och 2005. Ekonomiska styrmedel kan vara möjliga, exempelvis miljöbonus till vegetabilisk produktion.

Växtförädling

I fråga om växtförädlingens framtid i Sverige och Norden anförs i motion MJ219 (c) att det bör utredas hur vi i Sverige genom fortsatt förädlingsverksamhet kan bidra till att jord- och skogsbruket utvecklas. Det kan finnas positiva effekter av ett nordiskt samarbete.

Tvärvillkor

Regeringen bör enligt motion MJ238 (m) se över tvärreglerna i syfte att minska eller helt ta bort dessa. Det är inte rimligt att en lantbrukare ska få sanktioner eller indragna EU-medel för att denne inte klarat att fylla alla mål i tvärregelsystemet.

Klassificering av vin

Reglerna kring klassificeringen av svenskproducerade viner bör ändras enligt motion MJ343 (m). Enligt dagens regelverk tillåts inte våra svenska vinodlare att ange vare sig årgång eller druva på de viner som produceras i Sverige eftersom samtliga viner klassificeras som bordsviner. Det vore gynnsamt för Sveriges vinodlare att tillåtas ange druva och årgång på vinflaskorna eftersom det ofta handlar om högkvalitativa, dyra viner som inte överensstämmer med gemene mans uppfattning om ett bordsvin.

Utskottets ställningstagande

Minskad köttkonsumtion

I svar på interpellation 2006/07:318 om köttkonsumtionens miljöpåverkan, anförde jordbruksministern den 26 februari 2007 att omfattningen av köttkonsumtionen i Sverige inte bör regleras och uttalade att det är angeläget att vi inte bara diskuterar den roll jord- och skogsbruket har för att minska climateffekterna utan även beaktar de negativa effekterna. Det är positivt att frågan om köttkonsumtionens miljöpåverkan uppmärksammas och att vi ser på klimatproblematiken ur ett annat perspektiv än enbart utifrån energi- och transportperspektivet. Att införa miljöavgifter på de vegetabilier som används för djuruppfödning och miljöbonus till vegetabilisk pro-

duktion är dock inte styrmedel som regeringen förespråkar. En rapport som FAO lagt fram kommer att användas i arbetet med hälsokontrollen, precis som alla andra inslag och inspel som görs från olika håll.

Av det landsbygdsutvecklingsprogram som vi nu arbetar under framgår enligt jordbruksministern att vi stöder köttproduktionen. Det nya landsbygdsprogrammet ger nya möjligheter för främst småföretagandet på landsbygden. Betesbaserad nötköttsproduktion kommer att gynnas i och med detta program liksom extensiv nötköttsproduktion. Bakgrunden är de miljövärden som denna produktion bidrar till i form av bl.a. biologisk mångfald och öppet landskap, vilka även är värda att stödja från samhällets sida. Även grovfoderproduktion gynnas, vilket kan minska idisslarnas problem med matsmältningen när koncentrerade fodermedel används. Vidare samarbetar myndigheter och livsmedelsnäring i ett kunskaps- och rådgivningsprojekt som kallas Greppa näringen och som syftar till att stötta lantbrukarna med kunskap och verktyg så att kväve- och fosforförlusterna från jordbruket minskar framför allt på djurgårdarna. På de betesmarker som nyttjas används inga kemikalier. För den biologiska mångfaldens skull är vi angelägna om att ha betande djur för att behålla vårt mångfasetterade biologiska landskap. Nötköttsproduktionen är en viktig del för att uppfylla de svenska miljökvalitetsmålen Ett rikt växt- och djurliv och Ett rikt odlingslandskap. Utskottet, som instämmer i vad jordbruksministern har anfört, föreslår med det anförda att motion MJ365 (v) yrkande 2 avstyrks.

Växtförädling

I svar på interpellation 2006/07:147 om växtförädlingens framtid i Sverige anförde jordbruksministern den 23 januari 2006 att svenskt och internationellt jord- och skogsbruk står inför stora förändringar och utmaningar där de globala klimatförändringarna och den globala konkurrenskraften tillhör de största. Framtidsinriktad svensk växt- och skogsförädling kommer att ha en stor roll att spela i dessa sammanhang. Forskning och utveckling är en mycket viktig förutsättning för att kunna möta och skapa beredskap för framtiden. Staten har en roll vad gäller långsiktig och grundläggande forskning. Samtidigt är det viktigt att betona nödvändigheten av att näringen tar sitt ansvar för produktionsnära forskning.

För växtförädlingens del har förutsättningarna enligt jordbruksministern avsevärt förändrats. En ökad konkurrens av nya sorter från andra medlemsländer i EU har bl.a. bidragit till att Svalöf Weibull Aktiebolag nyligen lagt ned delar av sin växtförädlingsverksamhet. Allt fler sorter som finns på marknaden är bäst anpassade till de klimatförhållanden som råder i de centrala delarna av EU. De medlemsstater som är belägna i EU:s ytterkanter har av ekonomiska skäl fått det svårare att upprätthålla den organisation och kompetens för sortprovning som krävs för att säkerställa att det finns sorter som passar dem. EG:s växtsortsmyndighet har bl.a. därför initierat en översyn av den framtida sortprovningen inom EU.

Jordbruksministern anförde vidare att staten genom Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Formas, finansierar tillsammans med näringen 2006–2008 ett forskningsprogram inom växtförädlingsområdet omfattande 36 miljoner kronor. Vid Sveriges lantbruksuniversitet bedrivs forskning om hur man kan öka avkastningen från våra grödor och motståndskraften mot virus-, svamp- och insektsangrepp. Skogsträdsförädlingen genomgår också förändringar med stora globala skillnader när det gäller villkor och förutsättningar. Växtförädlingen och skogsträdsförädlingen har enligt jordbruksministern stor betydelse för den framtida utvecklingen av jord- och skogsbruket. Det krävs forskning och en långsiktig anpassning och förbättring av växt- och skogsmaterialet. Det gäller bl.a. att möta behovet av ett minskat kemikalieberoende och nya produkter samt att kunna möta den ökade efterfrågan på biomassa. Näringsarnas betydelse för att driva på utvecklingen är helt avgörande. Staten kan bidra genom att initiera samarbete med andra länder och fortsätta att stödja forskning via Formas.

När det gäller forskningspolitikens generella inriktning avser regeringen att presentera en ny forskningspolitisk proposition under hösten 2008 (bet. 2007/08:MJU2).

Utskottet har inhämtat från Jordbruksdepartementet att frågan om växtförädlingens framtid har aktualiserats under 2007 och behovet av ett ökat samarbete mellan länder med liknande klimat har lyfts fram som en möjlig väg framåt. För att inleda ett regionalt samarbete avser Sverige under sitt ordförandeskap i Nordiska ministerrådet 2008 att initiera ett projekt som syftar till att kartlägga och analysera situationen för växtförädlingen i den nordliga regionen. Vidare övervägs ett liknande initiativ inom ramen för det vidare nordisk-baltiska samarbetet inom EU. Utskottet konstaterar att olika åtgärder övervägs för att inleda ett ökat samarbete rörande växtförädling. Utskottet har självfallet ingen annan uppfattning än den som framförs i motion MJ219 (c) om att fortsatt förädlingsverksamhet kan bidra till att jord- och skogsbruket utvecklas. Det anförda bör i allt väsentligt tillgodose syftet med motionen. Motionen bör lämnas utan åtgärd.

Tvårvillkor

När det gäller tvårvillkor träffades en politisk överenskommelse vid Jordbruksrådet den 21–22 januari 2008 om förenklingar för tvårvillkoren som gäller sanktioner för mindre fel och frågan hur länge en brukare måste hålla marken i sin ägo (förslag till förordning om ändring av förordningarna 1782/2003 och 1698/2005).

Utskottet har tidigare uttalat att för att värna den moderna landsbygden, sund och säker mat, förnybar energi och öppna landskap ska den svenska jordbruksnäringen ha likvärdiga konkurrensförhållanden gentemot övriga EU (bet. 2007/08:MJU2). Regeringens ambition är att regelverket för tvårvillkoren ska tillämpas lika i Sverige som i övriga EU.

Enligt Europeiska kommissionens meddelande Förberedelser inför hälsokontrollen av reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken (KOM [2007] 722) kommer tvärvillkorens omfattning att behandlas i hälsokontrollen. Det framgår av meddelandet att föreskrivna verksamhetskrav kommer att begränsas genom att bestämmelser som inte är direkt relevanta för tvärvillkorens angivna mål stryks och den nuvarande förteckningen över föreskrivna verksamhetskrav, god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden kommer att gås igenom och vid behov ändras.

De svenska bestämmelserna om tvärvillkor i förordningen (2004:760) om EG:s direktstöd för jordbrukare, m.m. har nyligen ändrats så att jordbrukaren i de fall det finns skillnad mellan den svenska lagstiftningen och EU:s lagstiftning endast ska bedömas gentemot EU:s lagstiftningsnivå såvitt gäller tvärvillkor. Ordinarie kontroller utanför stödsystemet kommer dock fortfarande att genomföras med den svenska lagstiftningen som grund. Utskottet föreslår att motion MJ238 (m) lämnas utan vidare åtgärd i den mån yrkandet inte tillgodosetts med vad som anförts.

Klassificering av vin

Vid Jordbruks- och fiskerådet den 17–19 december 2007 träffades en politisk överenskommelse om Europeiska kommissionens förslag till rådets förordning om den gemensamma organisationen av marknaden för vin och om ändring av vissa förordningar (11361/07, faktapromemoria 2007/08: FPM32). Huvudsyftet med förslaget är att åstadkomma en strukturell anpassning av vinsektorn. Utskottet har erfarit att frågan om klassificering av vin och frågan om märkning av vin med årgång och druvsort utan krav på en geografisk beteckning har varit en relativt omdiskuterad fråga under förhandlingarna. I förslaget ingår möjligheten att märka viner med årgång och druvsort utan krav på en geografisk beteckning. Det finns emellertid ett flertal producentländer som vill detaljreglera märkningen med krav på certifiering och analyser för att kunna garantera vinets kvalitet och det som står på etiketten. Sverige har verkat för en förenkling av förslaget, och det finns utrymme för ytterligare förbättringar. Utskottet anser det lämpligt att avvakta resultatet av den fortsatta beredningen och föreslår att motion MJ343 (m) nu lämnas utan någon riksdagens vidare åtgärd.

Landsbygds- och livsmedelspolitik – förenklad motionsberedning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden (m, c, fp, kd, mp) som tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden.

Utskottets ställningstagande

De i bilaga 2 upptagna motionsförslagen, 17 motionsyrkanden, rör samma eller i huvudsak samma frågor som utskottet har behandlat tidigare under valperioden. Under 2007 har detta gjorts i betänkande 2006/07:MJU7, och riksdagen har i enlighet med utskottets förslag avslagit motionsyrkandena. Utskottet ser ingen anledning att nu göra någon annan bedömning och avstyrker därför motionsförslagen.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

- 1. Förnybar energi m.m. i landsbygdsprogrammet, punkt 1 (s)**
av Anders Ygeman (s), Carina Ohlsson (s), Bo Bernhardsson (s), Ann-Kristine Johansson (s), Jan-Olof Larsson (s) och Aleksander Gabelic (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:N347 yrkande 5 och avslår motionerna 2007/08:MJ259, 2007/08:MJ365 yrkandena 3 och 4 samt 2007/08:MJ431.

Ställningstagande

Vi anser att oljeberoendet måste brytas. För att nå det ambitiösa målet om att bryta oljeberoendet krävs omfattande investeringar. Det ger gröna jobb över hela landet. Vi vill lansera två nya investerings- och forskningsprogram som syftar till att höja energieffektiviteten i hela samhället och öka produktionen av förnybar energi och av moderna drivmedel från skogs- och jordbruket. Detta innebär nya möjligheter för företagande och landsbygdsutveckling. Detta bör ges regeringen detta till känna.

- 2. Förnybar energi m.m. i landsbygdsprogrammet, punkt 1 (v)**
av Jacob Johnson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:MJ365 yrkandena 3 och 4 samt avslår motionerna 2007/08:MJ259, 2007/08:MJ431 och 2007/08:N347 yrkande 5.

Ställningstagande

Vänsterpartiet anser att jordbruket bör utveckla nya metoder för att minska utsläpp från uppvärmning, maskiner och i växthus. Landsbygdsprogrammets medel bör användas för detta.

Bidrag ur landsbygdsprogrammet bör ges till utveckling av biogasproduktion från stallgödsel och till samrötning i större anläggningar. Bidrag bör också ges för att införa en särskild tidsbegränsad kontraktspremie till Salixinköp för att öka omfattningen av odlingen av fleråriga energigrödor. Detta bör ges regeringen till känna.

3. Mål för ekologisk produktion m.m., punkt 2 (s, v, mp)

av Anders Ygeman (s), Carina Ohlsson (s), Bo Bernhardsson (s), Ann-Kristine Johansson (s), Jan-Olof Larsson (s), Tina Ehn (mp), Aleksander Gabelic (s) och Jacob Johnson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2007/08:MJ366 yrkande 27 och 2007/08:MJ423.

Ställningstagande

Ekologisk odling och djurhållning är en viktig åtgärd för att nå flera nationella miljömål: Hav i balans, Ett rikt odlingslandskap samt Ett rikt växt- och djurliv. Vänsterpartiet står bakom målet att öka den svenska certifierade jordbruksmarken från 7 till 20 % till år 2010. Vi står också bakom att 25 % av den offentliga konsumtionen år 2010 ska avse ekologiska livsmedel. Den svenska regeringen bör öka insatserna för att uppnå målen vad avser ekologisk produktion och konsumtion.

Regeringen föreslår i årets budgetproposition en satsning på ekologisk och småskalig livsmedelsproduktion, som emellertid begränsas till yrkesmässig produktion. Även husbehovsodling i befintliga trädgårdar och kolonimråden kan väntas öka i omfattning och betydelse när stigande energipriser slår igenom på marknadspriserna för livsmedel. Möjligheterna till ökad privat trädgårdsodling måste därför redan nu ses som en viktig resurs för framtiden, särskilt om man beaktar att småhusträdgårdarna och kolonimrådena sammantagna uppgår till ca 300 000 hektar i ca 2,5 miljoner trädgårdar.

I regeringens satsning på ekologisk och småskalig livsmedelsproduktion bör även husbehovsodlingens produktionsmöjligheter uppmärksammas så att dess särskilda behov av utvecklingsarbete, informationsinsatser och rådgivning kan tillgodoses.

Detta bör ges regeringen till känna.

4. Strategi för att fasa ut användning av kemiska bekämpningsmedel och konstgödsel, punkt 3 (v)

av Jacob Johnson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:MJ366 yrkan-dena 11 och 26.

Ställningstagande

I det ekologiska lantbruket eftersträvas en hög grad av självförsörjning. Vid odling ersätts kemiska bekämpningsmedel och konstgödsel med andra åtgärder, t.ex. varierad växtföljd och gödsel från ekologiskt hållna djur. Avsaknad av kemikalier och ökad variation bidrar till större biologisk mångfald på åkermarken och i dess närmaste omgivning. Ju mindre kemikalier som används i samhället, desto närmare kommer vi också målet Giftfri miljö. Eftersom flertalet miljö kvalitetsmål inte beräknas kunna nås i tid måste strategin vara att öka åtgärderna i stället för att sänka målen. Vänsterpartiet anser att användningen av kemiska bekämpningsmedel måste upphöra. Vi anser att en utredning under år 2008 bör tillsättas för att staka ut en strategi för hur kemiska bekämpningsmedel och handelsgödsel kan fasas ut från det svenska jordbruket.

Mot bakgrund av att det finns vetenskaplig grund för att ett ekologiskt jordbruk utan kemiska bekämpningsmedel och konstgödsel kan försörja jordens befolkning är det inte sunt att EU-medborgares skatter går till subventioner som bidrar till att döda livet i Östersjön. Skattepengarna bör i stället bidra till ekologiskt hållbar utveckling. Sverige bör inom EU verka för att en strategi tas fram för att användningen av kemiska bekämpningsmedel och konstgödsel ska fasas ut. Detta bör ges regeringen till känna.

5. Djurhållning i kustnära områden m.m., punkt 4 (v)

av Jacob Johnson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:MJ366 yrkan-dena 28–30.

Ställningstagande

För att begränsa jordbrukets näringsutsläpp i sjöar, vattendrag och hav prioriterar Vänsterpartiet sedan många år stöd och regler som hindrar näringsläckage från jordbruket. Vi har drivit på för att en större del av de medel Sverige får från EU i landsbygdsstöd riktas till miljöåtgärder för att minska jordbrukets negativa miljöpåverkan. Det handlar bl.a. om stöd till inrättande av kantzoner och fler anläggningar av våtmarker som hindrar näringsämnen att nå havet. I dagens läge anser vi att miljönyttan av inrättande av odlingsfria zoner mot angränsande vattenmiljöer är så betydande för den hotade havsmiljön att det är berättigat att införa lagstiftning för skyddszoner vid odling i känsliga kustnära områden.

Vi anser att djurhållning, som en åtgärd för havsmiljön, bör styras bort från läckagekänsliga kustområden. Dagens jordbruk brottas med regionala balansproblem mellan djurhållning och växtodling, vilket leder till ökad risk för stora överskott på stallgödsel i de regioner där djurproduktion bedrivs. Därför anser vi att det vid nyetablering av djurintensiva gårdar i läckagekänsliga områden bör införas striktare regler för etablering. Det kan också handla om att införa verksamhetsförbud. För att i stället uppmuntra djurhållning i de delar av landet som inte är kustnära kan bl.a. investeringsbidragen i landsbygdsprogrammet användas.

Detta bör ges regeringen till känna.

6. EU:s animaliesubventioner, punkt 8 (mp)

av Tina Ehn (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08: MJ269 yrkande 2.

Ställningstagande

Teoretiskt sett vore det bästa sättet att direkt beskatta de miljöproblem som animalieproduktionen ger upphov till, exempelvis genom koldioxidskatter och skatter på utsläpp av metan, lustgas, ammoniak, skatter på miljöfarliga bekämpningsmedel som används i foderproduktionen och skatter på näringsläckage från gödselhanteringen osv. Oavsett om man är beredd att genom skatter försöka minska konsumtionen av animaliska livsmedel eller inte finns det anledning att ifrågasätta de subventioner till animalieproduktion som i dag verkar i rakt motsatt riktning. I EU:s budget för 2007 avsätts drygt 3,5 miljarder euro – ca 33 miljarder kronor – i direktstöd till animalieproduktion, interventioner i form av exportstöd, stöduppköp m.m. samt stöd för säljfrämjande åtgärder.

Miljöpartiet anser att det finns anledning att ifrågasätta hela EU:s gemensamma jordbrukspolitik, men i väntan på en mer genomgripande reform eller ännu hellre avskaffande bör stöden till animalieproduktionen omprövas. Värnandet om den biologiska mångfalden bör motivera stöd till hotade lantraser och till djur som betar artrika betesmarker, men i övrigt är EU:s animaliesubventioner oförsvarliga. Sverige bör därför verka för att alla subventioner till animalieproduktion, med undantag av djurhållning med en sammantaget positiv miljöpåverkan, avskaffas. Detta bör ges regeringen till känna.

7. EU:s bidrag och subventioner, punkt 9 (v)

av Jacob Johnson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08: MJ366 yrkan- dena 6 och 10.

Ställningstagande

Samtidigt som nya pengar behövs för Östersjön behöver EU:s ekonomiska politik för subventioner och bidrag förändras i hållbar riktning. Sverige bör inom hälsoöversynen av den gemensamma jordbrukspolitiken verka för att EU:s övriga ekonomiska verksamhet i form bidrag och subventioner inom jordbruk och transportsektor bidrar till att förbättra Östersjöns miljö.

Vänsterpartiet anser att det är möjligt att i framtiden förse invånarna i Europa med ekologiskt producerade livsmedel. För att uppnå detta bör EU:s jordbrukspolitik reformeras för att gynna omställningen till ekologiskt jordbruk och djurhållning och till att ytterligare åtgärder för att minska näringsläckaget till havsmiljön genomförs. Detta bör ges regeringen till känna.

8. Biogas, punkt 10 (v, mp)

av Tina Ehn (mp) och Jacob Johnson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08: MJ465 yrkande 9.

Ställningstagande

Internationella åtgärder för att underlätta biogasproduktion bör innefatta att omvandla EU:s jordbrukssubventioner så att de inriktas mer på biogasproduktion. Detta bör ges regeringen till känna.

9. Minskad köttkonsumtion m.m., punkt 11 (v)

av Jacob Johnson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08: MJ365 yrkande 2 och avslår motionerna 2007/08: MJ219, 2007/08: MJ238 och 2007/08: MJ343.

Ställningstagande

Uppfödningen av boskap och fjäderfän för främst kött- och miljökonsumtion innebär allvarliga påfrestningar på miljön i form av övergödning, utsläpp av fossila växthusgaser från transporter, antibiotikaanvändning m.m.

Enligt betänkandet Bilen, biffen, bostaden, som kom för några år sedan, har konsumtion i Sverige av nötkött ökat med 54 % mellan 1990 och 2005. Det finns liknande siffror från Jordbruksverket som visar att köttkonsumtionen i Sverige har ökat med 23 % per capita mellan 1996 och 2005. Sedan vi gick med i EU dricker vi mer alkohol och äter mer kött. Detta bör ifrågasättas både av folkhälsoskäl och miljöskäl.

FAO understryker att det är mycket viktigt att ta krafttag mot boskapssektorns miljöpåverkan, och ett sätt att göra det är att se till att priset på livsmedel avspeglar de miljömässiga kostnaderna. Vegetabilier för direktkonsumtion skulle då bli billigare, medan köttet får kosta mer genom att fodret blir dyrare. Ekonomiska styrmedel kan vara möjliga, exempelvis miljöbonus till vegetabilisk produktion. Att minska EU:s jordbrukssubventioner, där stora delar går till foderproduktion och djur- och slakttransporter, skulle vara en effektiv åtgärd. Köttet skulle sannolikt bli dyrare och därmed skulle köttkonsumtionsökningen hejdas.

Vänsterpartiet anser att det bör tas fram ett samlat nationellt program för minskad svensk köttkonsumtion. Detta bör ges regeringen till känna.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2007

2007/08:U353 av Kenneth G Forslund m.fl. (s):

13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om EU:s jordbrukssubventioner.

2007/08:So293 av Jan Lindholm m.fl. (mp):

11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att EU:s stöd till tobaksodling upphör.

2007/08:MJ219 av Lennart Pettersson (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om växtförädlingens framtid i Sverige och i Norden.

2007/08:MJ238 av Sten Bergheden (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över tvärreglerna inom lantbruket.

2007/08:MJ240 av Ulf Holm (mp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en analys av EU:s jordbrukspolitikens negativa inverkan på folkhälsan.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att EU:s subventioner till vin- och tobaksodling bör avvecklas.

2007/08:MJ259 av Åke Sandström och Stefan Tornberg (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om införandet av ett anläggningsstöd för anläggande av odling av åkerbränsle på nedlagd jordbruksmark.

2007/08:MJ260 av Åke Sandström och Stefan Tornberg (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att fastställa en minsta nivå för jordbruket i norra Sverige.

2007/08:MJ269 av Helena Leander m.fl. (mp):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avskaffa EU:s animaliesubventioner.

2007/08:MJ278 av Sten Bergheden (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillåta svart träda för att underlätta för lantbrukare och minska användningen av kemiska bekämpningsmedel.

2007/08:MJ343 av Maria Plass (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en ändring av reglerna kring klassificeringen av svenskproducerade viner.

2007/08:MJ358 av Cecilia Widegren (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om minskat regelkrångel för potatisodling.

2007/08:MJ362 av Sven Yngve Persson m.fl. (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en vital skånsk näring.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om betydelsen av en skånsk livsmedelsproduktion.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att bo och verka på landsbygden.

2007/08:MJ365 av Wiwi-Anne Johansson m.fl. (v):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska ta fram ett nationellt program för minskad köttkonsumtion.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att använda landsbygdsprogrammets medel för att minska utsläpp från uppvärmning, maskiner och växthus.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att använda landsbygdsprogrammets medel till utveckling av biogasproduktion från stallgödsel och till samrotning i större anläggningar samt för att införa en särskild tidsbegränsad kontraktspremie till Salixinköp för att öka omfattningen av odlingen av fleråriga energigrödor i växthus.

2007/08: MJ366 av Lars Ohly m.fl. (v):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att EU:s övriga ekonomiska verksamhet i form av bidrag och subventioner inom jordbruk och transportsektor ska bidra till att förbättra Östersjöns miljö.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en reform av EU:s jordbrukspolitik.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige inom EU ska verka för en strategi för att fasa ut användningen av kemiska bekämpningsmedel och konstgödsel i jordbruket.
26. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en utredning under år 2008 tillsätts för att ta fram en strategi för hur kemiska bekämpningsmedel och handelsgödsel kan fasas ut från det svenska jordbruket.
27. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör öka insatserna för att uppnå målen vad avser ekologisk produktion och konsumtion.
28. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa lagstiftning gällande skyddszoner vid odling i känsliga svenska kustnära områden.
29. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa striktare regler och verksamhetsförbud för ny etablering av djurintensiva gårdar i läckagekänsliga områden.
30. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att använda investeringsbidragen i landsbygdsprogrammet för att uppmuntra djurhållning utanför kustnära områden.

2007/08: MJ380 av Per Svedberg (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förbättra förutsättningarna för fåbodar och bruk av desamma.

2007/08: MJ384 av Ingemar Vänerlöv (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om artrikedomen inom växt- och djurvärlden.

2007/08: MJ390 av Monica Green (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör jobba för att jordbruksstödet avvecklas och att stöd ges till mer miljövänlig produktion.

2007/08:MJ393 av Cecilia Widegren (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att minska regelkrånglet för att hålla grisar.

2007/08:MJ394 av Cecilia Widegren (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att minska regelkrånglet för att hålla mjölkkor.

2007/08:MJ395 av Cecilia Widegren (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att minska regelkrånglet för att hålla får.

2007/08:MJ411 av Cecilia Widegren (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att minska regelkrånglet vid morotsodling.

2007/08:MJ423 av Sven Bergström m.fl. (c, m, fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att även husbehovsodlingens produktionsmöjligheter bör uppmärksammas inom ramen för lokal ekologisk livsmedelsproduktion och att det därför behövs utvecklingsarbete, informationsinsatser och rådgivning även för husbehovsodling i Sverige.

2007/08:MJ429 av Sven Gunnar Persson (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en sammanhållen hästpolitik.

2007/08:MJ431 av Ulrika Karlsson i Uppsala och Jessica Polfjärd (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att minimera retroaktiva sanktioner som drabbar företag inom såväl de gröna näringarna som andra sektorer.

2007/08:MJ433 av Cecilia Widegren m.fl. (m, c, fp, kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att främja tillväxten i Skaraborg.

2007/08:MJ435 av Christer Winbäck m.fl. (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en hållbar utveckling för den västsvenska regionen.

2007/08:MJ453 av Börje Vestlund m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om EU:s jordbrukspolitik.

2007/08: MJ465 av Per Bolund m.fl. (mp):

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att EU:s jordbruks-subventioner inriktas på mer biogas.

2007/08: N342 av Rosita Runegrund (kd):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om länsstyrelsernas roll i de regionala genomförandestrategierna inom landsbygdsprogrammet.

2007/08: N347 av Thomas Östros m.fl. (s):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om landsbygdsutveckling.

BILAGA 2

Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet i förslagspunkt 12

Motion	Motionärer	Yrkanden
12. Motioner som bereds förenklad		
2007/08:So293	Jan Lindholm m.fl. (mp)	11
2007/08:MJ240	Ulf Holm (mp)	1 och 2
2007/08:MJ260	Åke Sandström och Stefan Tornberg (båda c)	
2007/08:MJ278	Sten Bergheden (m)	
2007/08:MJ358	Cecilia Widegren (m)	
2007/08:MJ362	Sven Yngve Persson m.fl. (m)	1–3
2007/08:MJ384	Ingemar Vänerlov (kd)	
2007/08:MJ393	Cecilia Widegren (m)	
2007/08:MJ394	Cecilia Widegren (m)	
2007/08:MJ395	Cecilia Widegren (m)	
2007/08:MJ411	Cecilia Widegren (m)	
2007/08:MJ429	Sven Gunnar Persson (kd)	
2007/08:MJ433	Cecilia Widegren m.fl. (m, c, fp, kd)	
2007/08:MJ435	Christer Winbäck m.fl. (fp)	